

1. Bericht van de voorzitter

Het voorjaar komt er weer aan, we beleven mooie zonnige dagen, een nieuwe lente, nieuwe kansen. En toch voelt het voor velen nog niet zo. Tijdens de laatste persconferentie van premier Rutte over de corona-maatregelen werden weliswaar een aantal versoepelingen aangekondigd maar nog niet voor de culturele sector en ook niet voor de zwaar getroffen horeca. Gelukkig biedt het eind februari succesvol verlopen testevenement met Guido Weijers, waarbij 500 mensen in het Beatrix theater aanwezig waren, wel weer enige hoop.

Naast collectieve beheersorganisaties (cbo's) die te maken hebben met sterk teruglopende inkomsten, zijn er ook cbo's die juist de inkomsten zien stijgen. Dit als gevolg van de toename van online diensten op het gebied van audio en video en de verkoop van geluids- en beeld dragers zoals smartphones en laptops. Daarmee zien we dat deze corona crisis ook bijdraagt aan een toenemende ongelijkheid in de samenleving waaronder de sector van het auteursrecht.

Voor het CvTA zijn het geen rustige tijden. In dit CvTA Kwartaalbericht willen we u informeren over een aantal ontwikkelingen vanuit het perspectief van de toezichthouder. Zo gaan we in op de gevolgen van de wijzigingen van de Wet toezicht die toch nog onverwachts snel per 1 januari (gedeeltelijk) in werking is getreden. Ook gaan we in op ontwikkelingen in het toezicht bij CBO's en de uitspraak van de rechtbank Den Haag over de transparantieplichting. We informeren u ook over een aantal CvTA gerelateerde zaken waaronder het evaluatie traject van de governance binnen de cbo's, het CvTA Jaarplan 2021 en het eind vorig jaar gepubliceerde Rapport Toezicht 2019.

Wat betreft het CvTA kunnen we mededelen dat Nicolette Loonen per 1 januari jl. door de minister is herbenoemd als lid van het College voor een periode van vier jaar.

Daarnaast hebben we als College per 18 januari een interim-directeur aangetrokken in de persoon van Géran Kaai voor een periode van circa zes maanden. Aanleiding is de toenemende werkdruk, mede als gevolg van de implementatie van de aangepaste Wet toezicht en de in 2018 ingezette veranderopgave waaronder de inrichting van de organisatie. Alexandra van Ouwerkerk wordt hiermee meer in staat gesteld om zich te concentreren op de juridische werkzaamheden (dossier- en beleid gerelateerd). Alexandra heeft in de afgelopen periode in haar rol als waarnemend secretaris-directeur een waardevolle bijdrage geleverd aan de organisatie waar Géran Kaai op kan voortbouwen. Géran Kaai is afkomstig van het ministerie van JenV waar hij verschillende leidinggevende functies heeft bekleed. In de afgelopen periode was hij als programmamanager werkzaam voor de NCTV. Géran is bereikbaar via g.kaai@cvta.nl en 020 - 30 30 261.

Ad Koppejan

2. Wetswijziging

Met ingang van 1 januari 2021 zijn er wijzigingen van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten (verder: Wet toezicht) in werking getreden. Achtergrond van de wijzigingen zijn de evaluatie van de Wet toezicht in opdracht van de WODC in 2016. Een groot deel van de aanbevelingen/suggesties is door de wetgever overgenomen.

Wat zijn de voornaamste wijzigingen per 1 januari 2021? Dat betreft de bevoegdheid die het CvTA krijgt om een organisatie de verplichting op te leggen een onderzoek te laten uitvoeren naar de uitoefening van haar taken of om een verbeterplan in te dienen en uit te voeren binnen een bepaalde termijn (in de toelichting op de wet wordt dit verscherpt toezicht genoemd).

Een nieuw instrument voor het CvTA is verder de bevoegdheid om een toezeggingsbesluit te nemen. Dat houdt in dat het College van Toezicht

op aanvraag een toezegging bindend kan verklaren, onder meer als hij aannemelijk acht dat het naleven van de toezegging leidt tot het beëindigen of voorkomen van een overtreding. Zolang conform de toezegging wordt gehandeld vervalt de bevoegdheid tot het opleggen van een dwangsom of een boete. Als niet overeenkomstig de gedane toezegging wordt gehandeld riskeert de organisatie wel een boete.

Een belangrijke wijziging is voorts dat niet langer is vereist dat eerst een advies moet worden gegeven voordat een aanwijzing kan worden uitgebracht en vervolgens mogelijk een bestuurlijke boete kan worden opgelegd. De mogelijkheid om een aanwijzing te geven is er dus direct.

Tenslotte is er in de wet de verplichting vastgelegd tot het bijdragen in de kosten van het toezicht door de sector (zoals dat in andere sectoren al gebruikelijk is).

Ook nieuw is de bestuurderstoets, op grond waarvan het College van Toezicht de betrouwbaarheid en geschiktheid van dagelijks leidinggevend en degenen die belast zijn met het toezicht kan toetsen. Deze bevoegdheid is uitgewerkt in een AmVB die op een nader te bepalen datum in werking treedt.

De volledige tekst van de wet, zoals geldend vanaf 1 januari 2021, vindt u via deze link:

[wetten.nl - Regeling - Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten - BWBR0014779 \(overheid.nl\).](https://www.wetten.nl - Regeling - Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten - BWBR0014779 (overheid.nl).)

De wijzigingen, zoals gepubliceerd in het staatsblad van 29 december 2020, en het Koninklijk Besluit inzake de inwerkingtreding kunt u via deze link raadplegen:

<https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/35317/wijziging-van-de-wet>.

3. Stand van zaken Reprorecht

Bij besluit van 21 januari 2021 heeft het College beslist op de bezwaren van Stichting Reprorecht

tegen de besluiten waarbij het College zijn instemming heeft onthouden aan wijziging van het Reglement Uitkeringen, vanwege een aanpassing van de verdeelsleutel. Aan het onthouden van instemming lag ten grondslag dat het College heeft geoordeeld dat niet gebruik kon worden gemaakt van de mogelijkheid die de toepasselijke Europese Richtlijn biedt, voor dat deze Richtlijn in de Auteurswet geïmplementeerd is. Voor een andere reden voor de aanpassing van de verdeelsleutel, te weten de substantiële daling van het aantal fotokopieën, was aanvankelijk te weinig onderbouwing geleverd. In bezwaar heeft het College het eerste argument gehandhaafd. Door de stichting Reprorecht is in de bezwaarprocedure alsnog voldoende feitelijke onderbouwing geleverd voor de afname van het relevante (wettelijke) deel van de reproductie en heeft het College alsnog ingestemd met het gewijzigde Reglement Uitkeringen, inclusief de gewijzigde verdeelsleutel. U vindt het besluit hier: [Besluit op de bezwaren Stichting Reprorecht tegen besluiten 19 mei 2020 en 17 juli 2020](#).

4. Stand van zaken verscherpt toezicht Buma Stemra, NORMA en FEMU

Buma Stemra

In 2019 is er naar aanleiding van het onderzoek door de Commissie Smits/Winter door het CvTA een toezichttraject op Buma Stemra ingesteld. Dat houdt in dat het CvTA aan de hand van een door het bestuur en de Raad van Toezicht van Buma Stemra opgesteld plan van aanpak en daarop volgende voortgangsrapportages bijhoudt in welke mate, op welke wijze en met welk resultaat Buma Stemra uitvoering geeft aan de verbetermaatregelen naar aanleiding van de bevindingen en aanbevelingen in het onderzoeksrapport. Daartoe worden periodiek voortgangsgesprekken gevoerd. Daar Buma Stemra goede vorderingen maakt, werken het

Kwartaalbericht

1^e kwartaal 2021

CvTA en Buma Stemra in 2021 toe naar de afbouw van het verscherpt toezicht, waarna weer regulier toezicht zal gelden.

NORMA

Ook in 2019 constateerde het College op grond van de regulier ter beschikking gestelde informatie van NORMA dat zich bij NORMA een aantal problemen en kwetsbaarheden voordeden. Deze ontwikkelingen bij NORMA zijn voor het CvTA aanleiding geweest het bestuur en de Raad van Toezicht van NORMA hierop aan te spreken en een traject van geïntensiveerd toezicht in te stellen. Inmiddels is NORMA bezig om een verbeterplan uit te voeren. In 2021 wordt het toezichttraject voortgezet.

FEMU

Ten slotte loopt sinds medio 2020 nog een traject van verscherpt toezicht op FEMU. In 2020 heeft het College gesprekken met FEMU gevoerd over de verbeteringen die zij aan het doorvoeren zijn. Deze toezichtgesprekken gaan ook in 2021 door.

5. Governance Seminar

Het CvTA is met ingang van 2020 gestart om jaarlijks een bijeenkomst te organiseren met en voor de onder toezicht staande organisaties en stakeholders. Op 12 november 2020 vond (online) de jaarlijkse bijeenkomst van het CvTA plaats, met als thema: Vertrouwen in toezicht. Aanleiding voor dit thema was de aanpassing die cbo's de afgelopen jaren hebben doorgevoerd in de governance vanwege de wijziging van de Wet toezicht in november 2016. Prof. dr. ir. Gerda van Dijk, Hoogleraar Publiek Leiderschap en directeur van het Zijlstra Center for Public Control, Governance and Leadership (VU Amsterdam) heeft een presentatie gegeven over gedrag, cultuur en governance, de theorie en de praktijk en de samenhang daartussen. Zij heeft de deelnemers meegenomen in dilemma's, vraagstukken, good en bad practices en de rol van gedrag als het gaat om vertrouwen in toezicht.

In de uitnodiging is benadrukt dat het CvTA het vertrouwen in toezicht een belangrijk onderwerp vindt om over in discussie te gaan met deelnemers vanuit alle geledingen van de onder toezicht staande collectieve beheerorganisaties. Het CvTA heeft daarom iedereen uitgenodigd die binnen de organisatie betrokken is bij governance om actief deel te nemen aan de bijeenkomst. Daaraan hebben dagelijks leidinggevenden, leden van het bestuur, de Raad van Toezicht, de Raad van Rechthebbenden of Vergadering van Aangeslotenen, de Ondernemingsraad en andere actief betrokkenen bij de governance gehoor gegeven. Er waren ruim 100 deelnemers.

Naast mevrouw Van Dijk hebben ook de heer Koppejan, mevrouw Loonen en mevrouw Van Ouwerkerk van het CvTA een presentatie gegeven. Er zijn stellingen over governance getoetst en besproken met de aanwezigen om zo een beeld te krijgen van de verschillende denkbeelden over 'good governance'. De bijeenkomst was tevens het startpunt van de door het CvTA aangekondigde evaluatie van de governance. Een evaluatie die uitgevoerd wordt in samenwerking met de cbo's en onder begeleiding van het Zijlstra Center van de VU Amsterdam. Tijdens de bijeenkomst is de aanpak toegelicht. Alle presentaties zijn te vinden op de website van het CvTA.

6. Jaarplan 2021 CvTA op hoofdlijnen

Het ministerie van JenV heeft het CvTA gevraagd een Jaarplan 2021 op te stellen. Dit Jaarplan is op 16 december, in het bestuurlijk overleg van het CvTA met het ministerie van JenV, vastgesteld. Het CvTA heeft drie hoofdthema's voor dit jaar op de agenda gezet, te weten: 1) Goed bestuur, 2) Klantgerichtheid cbo's en 3) Samenwerking en Verbinding. Per thema is in het jaarplan uitgewerkt hoe wij daar aandacht aan zullen besteden in 2021. Bij het bepalen van deze thema's heeft het CvTA de belangrijkste signalen en knelpunten uit de afgelopen jaren betrokken. Daarnaast is in 2021 een belangrijk aandachtspunt de implementatie van de

Kwartaalbericht

1^e kwartaal 2021

wijzigingen van de Wet toezicht. Deze wetswijziging biedt het CvTA een aantal nieuwe instrumenten die uitgewerkt moeten worden in het beleidskader Toezicht.

Bij thema 1) Goed bestuur zal het CvTA in samenwerking met de betrokken cbo's een bijdrage leveren aan de totstandkoming van de AmvB inzake de Bestuurderstoets. Daarnaast is, zoals bekend, het CvTA in 2020 gestart met de evaluatie van de governance verplichtingen zoals die met de wijziging van de Wet toezicht in november 2016 zijn ingevoerd. Bij de invoering van deze verplichtingen is reeds aangekondigd dat het CvTA de werking ervan na drie jaar zal evalueren. In samenwerking met het Zijlstra Center is een zelfevaluatie ontwikkeld aan de hand waarvan de organisaties gevraagd worden informatie te verschaffen over de werking van de governance in hun organisaties. De uitkomsten zullen worden besproken in focusgroepen waarin met de collectieve beheersorganisaties dieper ingegaan zal worden op de rode draden, die door het Zijlstra Center uit de zelfevaluatie zullen worden gehaald. Het streven is om het eindrapport voor de zomer van 2021 gereed te hebben. De opvolging van de uitkomsten en aanbevelingen zal ook dit jaar gebeuren.

Bij thema 2) Klantgerichtheid bij cbo's gaat het CvTA onderzoeken hoe de rechthebbenden en betalingsplichtigen de dienstverlening van de cbo's (de gebruikers) ervaren. Het College van Toezicht zal belanghebbenden en stakeholders nadrukkelijk uitnodigen om mee te denken over de uitvoering van dit thema en hen vragen om tips, ervaringen en suggesties voor onderzoek te delen, zodat het CvTA aandachtspunten in haar toezichtbeleid kan afstemmen op de behoeften die uit de dagelijkse praktijk voortkomen. U kunt uw bijdrage mailen naar info@cvta.nl o.v.v. *Bijdrage Jaarplan CvTA 2021*. Het CvTA wil in 2021 een begin maken met onderzoek naar de kwaliteit en de transparantie van de repartitie. Hierbij wil het College van Toezicht onder meer betrekken; de helderheid over waar men recht op heeft, de begrijpelijkheid van de reglementen, de duidelijkheid van de procedures om bijvoorbeeld bepaalde rechten terug te kunnen trekken, de

ruimte voor het bestuur om de uitkeringssystematiek aan te passen, de voorspelbaarheid en tijdigheid van de uitkering van de gelden en inzicht in de kosten en inhoudingen.

Ten slotte vindt het CvTA het belangrijk in 2021 nog verder in te zetten op samenwerking en verbinding met de onder toezicht gestelde organisaties en andere toezichthouders zowel in Nederland al ook in Europa (o.a. voor lessons learned en best practices). In dat kader is het CvTA in 2020 gestart met het organiseren van jaarlijkse bijeenkomsten met de onder toezicht staande organisaties en stakeholders. Elk jaar zal daarin een inhoudelijk thema centraal staan en de interactie worden gezocht. Dat staat ook voor 2021 op de rol. Het CvTA nodigt belanghebbenden en stakeholders van harte uit om mee te denken over mogelijke onderwerpen.

7. Rapport Toezicht 2019

In een lastig jaar voor iedereen, maar voor de culturele sector in het bijzonder, heeft het CvTA in een iets compactere vorm het rapport *CvTA Toezicht op Collectief Beheer Auteurs- en naburige rechten 2019* uitgebracht. Hierin staan de bevindingen van het CvTA ten aanzien van de naleving van de Wet toezicht door de organisaties die onder het toezicht vallen, 21 cbo's en 2 obo's, en is een hoofdstuk gewijd aan de handhavende taken van het CvTA.

Nagenoeg alle cbo's voldoen aan de naleving van de wettelijk vereisten op het gebied van de interne governance waarbij de toezichtfunctie en dagelijkse leiding van elkaar gescheiden zijn. Het CvTA hecht grote waarde aan *good governance*; het is één van de drie speerpunten van het beleid van het CvTA voor 2020 en 2021.

Ten aanzien van het betrachten van afdoende transparantie, het openbaar maken van informatie via de eigen website of via het transparantieverslag, voldeden de meeste cbo's reeds aan de vereisten en heeft een aantal organisaties verbeteringen aangebracht ten opzichte van het voorgaande jaar. Toch heeft het

CvTA moeten constateren dat niet alle cbo's alle transparantieverslagen van de afgelopen vijf jaren op de eigen website heeft geplaatst.

De informatievoorziening aan de individuele rechthebbenden kan nog verbeterd worden door cbo's en obo's. De klantgerichtheid van cbo's is eveneens één van de speerpunten van het CvTA in 2020 en 2021. De informatievoorziening aan individuele rechthebbenden maakt daar onderdeel van uit. Hoewel de transparantieverslagen van de cbo's over het algemeen aan de wettelijke vereisten voldoen, dient in een aantal gevallen de inzichtelijkheid en leesbaarheid te worden verbeterd. Nog niet alle cbo's geven voldoende aan wat de wettelijke verdeeltermijnen zijn en in welke mate zij erin zijn geslaagd om deze termijnen te eerbiedigen. Van de onverdeelde rechtengelden wordt wel beter aangegeven wat de redenen zijn voor het nog niet verdelen ervan.

De kosten en kosten-efficiency van de sector als geheel bevinden zich in 2019 onder de wettelijke drempel van 15% ten opzichte van de incasso en de repartitie van de sector als geheel. In vijf individuele gevallen wordt de wettelijke drempel wél overschreden. In de vier ketens waarbij meerdere cbo's betrokken zijn bij de incasso en repartitie van gelden, wordt bij twee ketens, nagenoeg structureel, de 15%-norm overschreden.

Van alle cbo's overschrijdt de bezoldiging van één topfunctionaris de maximale Wet Normering Topinkomens (WNT)-norm. In dit specifieke geval is de wettelijke overgangsregeling nog van toepassing waardoor alle cbo's compliant zijn met betrekking tot 2019.

Het CvTA zelf heeft gedurende 2019 signalen over de organisaties die onder het toezicht vallen ontvangen en onderzocht, een groot aantal adviezen gegeven en was tevens partij in diverse bezwaar- en beroepsprocedures. Het volledige rapport *Toeziicht op Collectief Beheer Auteurs- en naburige rechten* treft u hier aan: [Jaarrapport 2019 CvTA](#).

8. Belangwekkende uitspraak transparantieverplichting

De rechtbank Den Haag heeft in een vonnis van 12 februari jl. uitleg gegeven aan haar interpretatie van de verplichting van cbo's om *standaard licentieovereenkomsten* en *normaal toepasselijke tarieven* openbaar te maken. De bandbreedte van wat zou kunnen worden verstaan onder deze begrippen en daarmee onder de verplichting van cbo's om aan een ieder inzage te geven in deze contracten en tarieven, loopt uiteen van elk niet uniek contract en tarief tot enkel eenzijdig door de cbo opgestelde standaardcontracten waarin de gebruiker nog slechts zijn gebruiksgegevens kan invullen en tot - eveneens eenzijdig opgestelde - tarieftabellen die de hoogte van de verschuldigde vergoedingen bevatten. De rechtbank heeft deze laatste uitleg als de juiste beoordeeld (voor de exacte bewoordingen; zie r.o. 3.16 van de uitspraak).

Dit vonnis is geweest in de beroepsprocedure tegen het besluit van het CvTA waarin de inhoud en reikwijdte van de transparantieverplichting van SENA moest worden bepaald. Bij gebreke van aanknopingspunten in de geschiedenis van de wet (artikel 2p, lid 1 aanhef en sub c) en de richtlijn collectief beheer (artikel 21 lid 1 aanhef sub c) heeft het College zich gebaseerd op een wetenschappelijke opinie, opgesteld door prof. Hugenholtz. SENA en NPO als belanghebbende, hebben op hun beurt opinies overgelegd van prof. Quaadvlieg en prof. Senftleben. Deze opinies hebben de rechtbank in staat gesteld haar vonnis uitvoerig te motiveren. Tegen de uitspraak staat nog hoger beroep open. Of appel wordt ingesteld door het College en/of door andere betrokken partijen is nog niet bekend.